

Prof. Dr. Müjdat ŞAKAR

Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Sigortalı Mıyız, İp Cambazı Mı?

1. GİRİŞ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklikler öngören 5754 sayılı Kanun, uzun süre Cumhurbaşkanlığında beklendikten sonra nihayet Resmi Gazete'de yayımlandı¹. Söz konusu Kanunla 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihini düzenleyen 108. maddesi de değiştirilerek kabul edildi. Buna göre, aralarında genel sağlık sigortası ve prim oranlarının da yer aldığı bazı maddeler 1 Temmuz 2008 tarihinde, diğer maddeleri ise -başına bir kaza gelmezse- 2008 Ekim ayı başında² yürürlüğe girecek. Vatana millete hayırlı olsun!

IMF talimatlarıyla ve akademik katkı sağlanmadan çıkartılan ve hâlâ³ yama yapılmaya çalışılan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, iç atıflarla karmaşık bir "örümcek ağı" görünümündedir. Pek çok konu yönetmeliklere bırakılmıştır. İş Kanunu yönetmeliklerinde olduğu gibi, kanunda olmayan hususların yönetmelikle getirilmesi ve Danıştay'ın iptali tehlikesi potansiyel olarak mevcuttur. Bu haliyle yeni sosyal güvenlik mevzuatı güven vermemekte ve istikrar sağlanmış görünmemektedir.

5510 sayılı Kanun ile, eskiden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olan hizmet akdi ile çalışanlar, Kanunun 4. maddesinin I. fıkrasının (a) bendine göre sigortalı sayılırken (bunlara kısaca

4/a'lı diyoruz), Bağ-Kur'lular "4/b'li", TC. Emekli Sandığı iştirakçileri ise "4/c'li" olarak anılmaya başlanmışlar ve hepsi 5502 sayılı Kanunla kurulan Sosyal Güvenlik Kurumu çatısı altında toplanmışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti bütçesinden sonra ikinci büyük bütçeyi yönetecek Sosyal Güvenlik Kurumu da özerk bir kurum olmamıştır. Yönetim Kurulu üyelerinin 3 yıllık görev süreleri varken, Başkanın her an değiştirilmesi mümkündür. Nitekim birçok yıllık Kurum şimdiden üç Başkan eskitmiştir.

Yeni düzenlemelerin yürürlüğe girmesinden önce sigortalı olmak isteyenlerin Nisan 2008 Türkiye'sinde oluşturduğu kuyruklar sigortalı sayısında patlamaya yol açarken, yeni yasanın olumsuzluklarından bebeklerini kurtarmaya çalışan ebeveynlerin çabası sosyal güvenlik bilincinin ne ölçüde geliştiği konusunda bizlere gurur vermiştir. Bu arada Sayın Cumhurbaşkanının oğlunun da 2006 sonunda (5510 sayılı Kanun iptal ve ertelemeler yaşanmasaydı 2007 yılbaşında yürürlüğe girecekti) sigortalı olduğu basında haber konusu olmuştur.

Mart 2008'de yeni sigortalı sayısı 114.500 kişi iken, Nisan ayında 580.900 kişi olmuş, toplam aktif sigortalı sayısı ise 11.126.500 kişiye yükselmiştir. Pasif sigortalı sayısı toplam 4.842.630 olarak dikkate alındığında aktif/pasif sigortalı oranı 1,90'dan 2,30'a yükselmiş olmaktadır. Bu olumlu bir gelişmedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, si-

Yeni sosyal güvenlik mevzuatı güven vermemekte ve istikrar sağlanmış görünmemektedir.

gortalıların durumunu inceleyip, sigortalılıkları iptal etmekle halkı tehdit edeceğine, yeni sigortalıların sistemde kalmasını sağlamaya yönelik düzenlemelere kafa yormalıdır. En başta da isteğe bağlı sigortalı olanları zoraki 4/b'li yapan yasa hükmünün düzeltilmesini sağlamalıdır.

Yeni Sigortalı Sayılarındaki Artış

Yaş Aralığı	2008/1	2008/2	2008/3	2008/4
0-2	0	1	1	1.435
3-5	0	0	6	3.212
6-8	0	0	4	3.641
9-11	20	2	22	5.314
12-14	95	166	417	14.214
15-17	6.314	10.824	12.240	124.523

Bu yazımızda yeni düzenlemelerin 4/a'lılar, yani eski SSK'lılar için nasıl bir sosyal güvenlik düzeni öngördüğü konusunda bazı açıklamalar ve uyarılar yapmak istiyoruz.

II. SİGORTALILIĞIN SON YEDİ YILINA DİKKAT!

Sigortalı çalışma hayatı boyunca farklı sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olabilir. Sözelimi; devlet memuru iken (4/c'li) daha sonra ayrılıp bağımsız çalışabilir, yani 4/b'li olur. Sonradan işyerini kapatıp hizmet sözleşmesiyle bir işyerinde çalıştığında 4/a kapsamına girer. Bu statülerde ödediği primler, uzun dönemli sigorta kolları olan malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları bakımından birleştirilerek değerlendirilir. Bu konuda 24.05.1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tâbi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun yeni sosyal güvenlik düzeninde de, eski sigortalılar için uygulanacaktır⁴.

2829 sayılı Kanun uyarınca, birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere; son yedi yıllık fiilî hizmet süresi (360 x 7 = 2520 gün) içinde fiili hizmet süresi fazla olan (yani 1261 gün prim ödenen) statüye göre, eşitlik halinde (yani 1260 gün primde) eşit hizmet sürelerinin sonuncusunun

tâbi olduğu statüye göre aylık bağlanır ve ödenir (bkz. md.8; Yön. md. 7). Sigortalılar bu esası pratik olarak “son üçbuçuk yıl nereye prim ödemişsen oradan emekli olursun” şeklinde ifade ederler.

İsteğe bağlı sigortalılık, zorunlu sigortalılık kapsamına girmeyen kişilerin kendi istekleri ile prim ödemek suretiyle sigortalılıklarının devamını sağlayan bir imkândır. İsteğe bağlı sigortalılık şartları, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 50, 51 ve 52. maddelerinde düzenlenmiştir. İsteğe bağlı sigortalı olmak için aranan 1080 gün prim şartı kalkmakta, ödenecek prim oranı % 25'ten % 32'ye çıkmakta ve prim ödenen aktif dönemde de sağlık hizmetlerinden yararlanma imkânı gelmektedir. Ancak diğer taraftan da sigortalıları kötü bir sürpriz beklemektedir: Kanun'un 51. maddesinin son fıkrasına göre, “İsteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulamasında dikkate alınır ve bu süreler 4. maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir”.

İsteğe bağlı sigortalıların 1 Ekim 2008 tarihine kadar ödeyecekleri isteğe bağlı sigortalılık primleri 4/a sigortalılığı olarak, bu tarihten sonrakiler ise 4/b sigortalılığı olarak değerlendirilecektir. Bu durum, son yedi yıldaki prim ödeme gün sayılarında SSK ağırlığını sağlamak amacıyla isteğe bağlı olarak SSK sigortalısı olanlar için risk oluşturmaktadır. Son yedi yıl içinde 4/b'li olarak ödenen primler 1260 günü bulursa, 4/a'lı gibi emekli olma imkânı son bulacak, bir 4/b'li gibi 9000 gün prim ödeyerek emekli olmak söz konusu olacaktır.

01.10.2008'den itibaren Topluluk Sigortası kalkmaktadır. Topluluk sigortasına tabi avukat ve noterler bu tarihten sonra 4/b'li gibi prim ödeyecekler ve tam aylık alabilmek için 4/b'liler gibi 9000 günle emekli olacaklardır. Halen emeklilik hakkını

İsteğe bağlı sigortalıların 1 Ekim 2008 tarihine kadar ödeyecekleri isteğe bağlı sigortalılık primleri 4/a sigortalılığı olarak, bu tarihten sonrakiler ise 4/b sigortalılığı olarak değerlendirilecektir.

kazanmış veya üçbuçuk yıl içinde kazanacak olan isteğe bağlı sigortalı veya topluluk sigortası mensupları, SSK'lı gibi (4/a'lı olarak) emekli olmak için emeklilik başvurusu yapmalıdırlar. Yeni düzende 1260 gün (üçbuçuk yıl) prim ödendikten sonra emekli olacaklar ise, SSK'lı gibi değil, Bağ-Kur'lu gibi emekli olabileceklerdir.

Topluluk sigortasına tabi olanlar sadece avukatlar ve noterler değildir. Halen geçerli olan 506 sayılı Kanun'un 86. maddesine göre yurtdışına, sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmamış ülkelerde çalıştırılmak üzere götürülen işçiler de topluluk sigortası kapsamındadırlar. Bunların işverenlerince sadece emekliliğe yönelik olarak %25 oranında uzun vadeli sigorta primleri ödenmektedir. Bu nedenle bu işçilerin ne kendileri için, ne de bakmakla yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babaları için sağlık yardımı söz konusu olmadığı gibi yurtdışında iş kazası geçirseler bile sosyal sigorta yardımları yapılamamaktadır. Özellikle bu durum yabancı ülkelerde iş kazası nedeniyle vefat eden işçilerin yakınlarını sosyal güvencesiz bıraktığı için eleştirilmektedir. 5510 sayılı Kanun'un ilk şeklinde, yurtdışında Türk işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin tüm sigorta kollarına tabi sigortalı olarak çalıştırılması öngörülmekteydi. Yurtdışına götürülen Türk işçileri Türkiye'de çalışanlar gibi değerlendirilecek ve geçici görevli olarak yurtdışına gönderilmiş sayılacaktı. Yani, %33,5 ila %39 arası işverenlerce prim ödenecekti. Bu durumda hem kendileri hem de bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri bütün sosyal sigorta haklarından yararlanabileceklerdi. Ancak, herhalde müteahhit işverenlerin küresel rekabet güçlerini azaltmamak gibi ulvi gerekçelerle olsa gerek, 5510 sayılı Kanunda yer alan bu hükmün uygulamasından -ne yazık ki- daha başlamadan vazgeçilmiştir. 5754 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme ile Türkiye ile sosyal güvenlik sözleşmesi imzalamayan ülkelerde Türk işverenlerin yurtdışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri hakkında emeklilik hakkı sağlayan olan uzun vadeli sigorta kolu MYÖ primleri alınmayacağı, sadece kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanacağı öngörülmüştür (5754 sK ile değişik md.5)⁵. Yani işverenler bu işçiler için sadece yüzde 13,5 ila yüzde 18,5 arasında prim ödeyecekler ama işçiler ister-

Halen emeklilik hakkını kazanmış veya üçbuçuk yıl içinde kazanacak olan isteğe bağlı sigortalı veya topluluk sigortası mensupları, SSK'lı gibi (4/a'lı olarak) emekli olmak için emeklilik başvurusu yapmalıdırlar.

lerse yüzde 20 oranında emeklilik primlerini kendileri ceplerinden ödeyeceklerdir. Ancak, bu düzenlemede başka bir gariplik daha vardır: Bu kişiler işçi olup 4/a sigortalısı gibi emekli olmaları gerekmektedirken, isteğe bağlı sigorta ödemeleri artık 4/b sigortalılığına sayılacağından bu işçiler, sanki işçi değil de işverenmiş gibi 9000 günle emekli olmakla karşı karşıya kalacaklardır.

Daha önce de başka yazılarımızda işaret ettiğimiz Kanundaki başka bir tuhaflığı da yeniden vurgulamak gerekir: Kısmi süreli (part time) olarak 4/a'lı statüsünde çalışanlar, ay içindeki eksik günlerini isteğe bağlı sigortalı olarak kendileri ödeyebileceklerdir. Ancak, isteğe bağlı sigortalılık 4/b statüsündedir. Kısmi süreli çalışanlar, 4/a'lı ve 4/b'li olarak ödenen primleri dikkate alınarak ya SSK'lı ya da Bağ-Kur'lu gibi emekli olma durumunda olduklarından durumlarını izleyip değerlendirmelidirler.

Uzun lafın kısıması, avukatlar, noterler, isteğe bağlı sigortalılar, yurt dışında çalışan işçiler ve kısmi süreli (part time) çalışanlar, emeklilik şartları daha ağır olan 4/b'li durumuna düşmemek için bir ip cambazı gibi dikkatli olmak durumundadırlar.

III. BORÇLANMALARA DİKKAT!

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile getirilen yeni düzenlemelerden biri de bugüne kadar 4/a'lılar için borçlanma imkânı olmayan sürelerin borçlanılabilmemesidir.

Kanununun 41. maddesine göre, İş Kanunları kapsamında verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile 4/a sigortalısı kadının, iki defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla hizmet akdine istinaden işyerinde çalışmaması ve çocuğunun yaşaması şartıyla talepte bulunulan süreleri için borçlanma hakkı tanınmış bulunuyor. Bu hakkın geçmişteki doğumla-

ra uygulanıp uygulanmayacağı tereddüt uyandırmakla beraber, nasıl ki erkek sigortalılar sigorta başlangıcından önce de geçse askerlik hizmetlerini borçlanarak sigortalı hizmetlerine saydırabiliyorlarsa, iki doğuma kadar sınırlı olan “doğum borçlanması”nın sonradan talep edilmiş olsa dahi çalışan annelerce yapılabilmesini kabul etmek gerekir.

Öte yandan, sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı beraat edenlerin tutuklulukta veya gözaltında geçen sürelerini, seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden ay başına kadar açıkta geçirdikleri süreleri, grev ve lokavtta geçen süreleri, hekimlerin fahri asistanlıkta geçen sürelerini, sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj sürelerini borçlanabilmeleri mümkündür.

Sigortalıların kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere kendilerince belirlenecek günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılarak, borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılacaktır. Borçlanmaya ilişkin Kurumca tahakkuk ettirilen borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılan ödemelerde, ödeme yapılan gün sayısı prim ödeme gün sayısına ve prime esas kazanca dâhil edilir. Otuz gündən sonra ise borçlanma işlemi iptal edilip yeniden başvuru şartı aranacak, primi ödenmeyen borçlanma süreleri ise hizmetten sayılmayacaktır.

“Askerlik borçlanması” yapma ihtiyacı içinde olan ve henüz askerlik borçlanmasını yapmamış bulunan sigortalıları da tekrar uyarmak istiyoruz. Bu sigortalılar 01.10.2008’e kadar, askerlik borç-

Avukatlar, noterler, isteğe bağlı sigortalılar, yurtdışında çalışan işçiler ve kısmi süreli (part time) çalışanlar, emeklilik şartları daha ağır olan 4/b’li durumuna düşmemek için bir ip cambazı gibi dikkatli olmak durumundadırlar.

İki doğuma kadar sınırlı olan “doğum borçlanması”nın sonradan talep edilmiş olsa dahi çalışan annelerce yapılabilmesini kabul etmek gerekir.

lanmalarını yapsınlar ya da durumlarını bu açıdan bir daha gözden geçirsinler. Çünkü askerlik borçlanması için ödenecek prim miktarı artıyor. Bugün borçlananlar prime esas kazancın alt sınırı üzerinden, silâh altında buldukları her gün için MYÖ sigortası prim oranına yani %20 oranına göre hesaplanan tutarı askerlik borçlanması primi olarak altı ay içinde ödeyecekler. Kanun yürürlüğe girdikten sonra borçlanma yapanlar ise, %20 yerine %32 üzerinden hesaplanacak miktarı 30 gün içinde ödemek durumunda kalacaklar. Ancak, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra borçlanmalara, Kanun bir imkân veriyor: Daha üst bir matrah üzerinden de borçlanma yapabilirsiniz. Emekli aylığının hesaplanmasında, ortalamaya girecek prim matrahını yükseltmek ve sonuçta biraz daha yüksek bir emekli aylığı elde etmek iyi olabilir. Fakat buna değip değmeyeceğinin hesabını iyi yapmak yine bir ip cambazı kadar dikkatli olmayı gerektirir.

IV. YURTDIŞI HİZMETLERİN BORÇLANILMASI ESASLARI DEĞİŞTİ!

5754 sayılı Kanun ile 3201 sayılı Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun’da da çok önemli değişiklikler yapılmıştır.

08.05.2008 gününden önce SSK veya Bağ-Kur’a yurtdışı borçlanması yapanların borçlanma tutarları her gün için üçbuçuk dolar üzerinden hesaplanır ve belli bir ödeme süresi de yoktur. 08.05.2008’den sonra borçlanma yapacak olanlar ise yeni hesaplama sistemiyle para ödeyeceklerdir. Artık yurtdışı hizmetlerin borçlanılmasında borçlanma tutarını prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında (bugün için 608,40 YTL ila 3.954,60 YTL arasında) kalmak kaydıyla ilgili kendisi belirleyecek ve seçtiği matrahın % 32’si kadar borçlanma primi ödeyecektir. Borçlanılan sürenin her ayı

için bu kadar prim ödenecektir. Borçlanma fırsatlarını çoğaltan, borçlanma bedellerini artıran yeni yasa ödeme süresini ise kısıtlamaktadır. Sigortalılar yurtdışı borçlanmalarını yasadan önce süre kısıtlaması olmadan ödeyebilirlerken 3201 sayılı Yasada değişiklikle tahakkuk ettirilen borç tutarının, tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde ödemesi gerekmektedir. Ödeme yapılan gün sayısı prim ödeme gün sayısına ve prime esas kazançta dahil edilecek, tahakkuk ettirilen prim borcunu tebligat tarihinden itibaren üç ay içerisinde ödemeyenler için yeniden başvuru şartı aranacaktır.

Diğer taraftan, 01.10.2008 günü yürürlüğe girecek olan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile ölüm aylığı bağlanması şartları değiştirilmektedir. 5510 sayılı Kanun'un 32. maddesi ile getirilecek olan yeni düzenlemeye göre, sigortalının ölümünden sonra geride kalan eş ve çocuklara ölüm aylığı verilebilmesi için; "En az 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş," olması gerekmektedir. Maddede, sadece 4/a'lılar için, "her türlü borçlanma süreleri hariç" ibaresi vardır ve bu ibare nedeniyle 01.10.2008 günü ve sonrasında ölümünde yurtdışı borçlanma süreleri 900 günün hesabında dikkate alınmayacak ve yeni bir rezalet ortaya çıkacaktır. Bu düzenlemenin eşitlik ilkesine aykırı olduğu ve Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesi gerektiği açıktır.

08.05.2008 sonrasında değişen yasaya göre "Yurtdışı hizmet borçlanmasına ait süreler 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre hangi sigortalılık haline göre geçmiş sayılacağı belirlenmesinde; Türkiye'de sigortalılıkları varsa borçlanma talep tarihindeki en son sigortalılık haline göre, sigortalılıkları yoksa aynı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir" (5754 sK. İle değişik md.4). Yani, hiçbir çalışmanız olmadan borçlanırsanız, 4/b'li gibi sayılıp 9000 günle emekli olacaksınız, en az bir gün bir iş yerinde çalıştıktan sonra yurtdışı borçlanması yaparsanız 4/a'lı gibi emekli olabileceksiniz. Görüldüğü gibi burada da ip cambazlığı gerekiyor.

Bu arada 3201 sayılı Yasaya eklenen geçici 6. madde ile zorunlu göçe tabi tutulan ve 65 yaş ile özürlü aylığı da dahil olmak üzere emekli veya malûl aylığı almayan yurttaşlarımıza sosyal güvenlik anlaşması imzalanmamış ülkelerdeki (Örneğin Bulgaristan'daki) çalışma sürelerini borçlanarak oradaki çalışma sürelerini geri kazanmanın yolu açılmış oldu. 08.05.2008 tarihinden sonra göç edenlerin Bulgaristan'daki çalışma sürelerini borçlanma hakkı bulunmuyor. Fakat 01.01.1989 tarihinden 08.05. 2008 tarihine kadar göç etmiş olanlar istedikleri zaman bu haklarını kullanabilecekler ve borçlandıkları süre kadar sigorta başlangıçlarını geçmişe aldırabileceklerdir.

Ancak, borçlanma yapmadan iyi düşünmek gerekir. Zira, yapılan değişiklikten sonra 3201 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle aylık bağlananlardan tekrar yurt dışında yabancı ülke mevzuatına tabi çalışanlar, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği alanlar ile Türkiye'de sigortalı çalışmaya başlayanların aylıkları, tekrar çalışmaya başladıkları veya ikamete dayalı bir ödenek almaya başladıkları tarihten itibaren kesilecektir. Bu kapsamdakiler Sosyal Güvenlik Destek Primi ödeyerek hem emekli aylığı alıp hem de çalışmaya devam edemeyeceklerdir. Anlaşılan, ilgililerin burada da ip cambazlığı yapmaları istenmektedir.

V. SONUÇ

Yazımıza neden bu başlığı attığımızı, yazıyı okuyanlar anlamışlardır. Çünkü yasadaki öyle hükümler bulunmaktadır ki, ufak bir dikkatsizlik 4/a'lıyı birden 4/b'li konumuna sokmaktadır. Emekli oluyorum zanneden bir sigortalının emekliliğinin ellerinden kayıp gittiğini, umutların bir başka bahara kaldığını görmesi mümkündür.

Mesela şu maddenin taşıdığı buruk lezzete ne demeli? 5754 sayılı Kanun ile değişik 28. maddeye göre,

"İlk defa bu Kanuna göre sigortalı sayılanlara;

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 9000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için prim gün sayısı şartı 7200 gün olarak uygulanır.

b) (a) bendinde belirtilen yaş şartı;

1) 1/1/2036 ilâ 31/12/2037 tarihleri arasında kadın için 59, erkek için 61,

2) 1/1/2038 ilâ 31/12/2039 tarihleri arasında kadın için 60, erkek için 62,

3) 1/1/2040 ilâ 31/12/2041 tarihleri arasında kadın için 61, erkek için 63,

4) 1/1/2042 ilâ 31/12/2043 tarihleri arasında kadın için 62, erkek için 64,

5) 1/1/2044 ilâ 31/12/2045 tarihleri arasında kadın için 63, erkek için 65,

6) 1/1/2046 ilâ 31/12/2047 tarihleri arasında kadın için 64, erkek için 65,

7) 1/1/2048 tarihinden itibaren ise kadın ve erkek için 65,

olarak uygulanır. Ancak yaş hadlerinin uygulanmasında (a) bendinde belirtilen prim gün sayısı şartının doldurulduğu tarihte geçerli olan yaş hadleri esas alınır" .

Hadi Mayıs ayı gelmeden sigortalandınız, çocuklarınızı da sigortalattınız 2036'ya kadar 7200 gün primi doldurursanız 58/60 yaşında emekli olabileceksiniz. Dolduramazsanız emeklilik yaşı artıyor ve "koyaladıkça kaçan ateş böceği" misali emeklilik sizden kaçmaya başlıyor. Koşun, nefesiniz yeterse 65'inizde nasıl olsa yakalarsınız!

Bundan sonra her sigortalının profesyonel bir sosyal güvenlik danışmanının bulunması şarttır dersek herhalde fazla abartmış sayılmayız.

DİPNOTLAR

- 1 08.05.2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- 2 Yürürlük tarihi olarak açık bir tarih belirtmek yerine, aybaşında yürürlüğe gireceğinin belirtilmesi Türk hukuk tarihinde sanırım bir ilktir.
- 3 İstihdam paketi diye bilinen 5763 sayılı Yasa içinde de, toplu iş yasalarındaki değişiklik tasarıları içinde de 5510'a ilişkin yamalar gelmeye devam etmektedir.
- 4 "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sigortalı sayılanlardan 4. maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinden birden fazlasına tabi olarak çalışmış olanların yaşlılık aylığı bağlanma taleplerinde, en fazla sigortalılığın geçtiği sigortalılık hali, hizmet sürelerinin eşit olması ile malûllük ve ölüm halleri ile yaş haddinden re'sen emekli olma, süresi kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme ve bağlı oldukları sigortalılık halinin kanunla değiştirilmesi durumunda ise son sigortalılık hali esas alınır." 3754 sK. ile değişik md.53/IV.
- 5 Yapılan bu düzenleme ile Kanun'un yürürlük tarihinden itibaren, işverenler, ülkemizle arasında sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde üstlendikleri işlerde, işyerlerinde çalıştırmak üzere götürecekleri Türk işçileri işe giriş bildirgesi ile Kurum'a bildirecek ve bu işçilerin işyerinin tehlike derecesine

göre belirlenecek oranda (%1 ila 6,5 oranında) iş kazaları ve meslek hastalığı sigortasıyla, genel sağlık sigortası (%12,5 oranında) primlerini ödeyecektir. İş kazaları meslek hastalığı sigortası priminin tümünü, genel sağlık sigortası priminin ise %7,5'ini işveren, %5'ini ise sigortalı ödeyecektir. İşverenler ülke içinde çalıştırdıkları sigortalılar için yaptıkları gibi işçinin ücretinden %5 oranında genel sağlık sigortası primini kesecek, kendi hissesi ile birlikte (genel sağlık sigortası ve iş kazaları, meslek hastalığı sigortası primleri tutarı) yasal süre içinde Kurum'a ödeyecektir. Bu nedenle işverenlerin Kanun yürürlüğe girdikten sonra üç ay içinde topluluk sigortası var ise topluluk sigortasını yürüten il müdürlüğüne, topluluk sigortası yok ise genel merkezlerinin bulunduğu yerdeki Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüklerine başvurmaları gerekmektedir.